

Mi az Eucharisztia?

Az Eucharisztia – más néven Oltáriszentség – az a szentség, amelyben Jézus Krisztus önként odaadja nekünk önmagát, hogy mi is átadjuk magunkat neki, és a szentáldozásban vele egyesüljünk. Így kapcsolódunk bele Krisztus testébe, az Egyházba.

A keresztség és a bérmálás után az Eucharisztia a katolikus egyház harmadik beavató szentsége. Benne az átváltoztatással Jézus szeretete, keresztség-áldozata jelenik meg. Az Eucharisztia ünneplése „az egész keresztény élet forrása és csúcsa” (II. Vatikáni Zsinat, *Lumen Gentium* 11.)

Ennek ünneplését Jézus az utolsó vacsorán hagyta ránk, amikor tanítványaival együtt ünnepelve a kenyér és a bor színe alatt nekik adta önmagát, és ezt mondta: „Ezt tegyétek az én emlékezetemre” (1Kor 11, 24).

Ezt az ajándékot a fiatal keresztény közösségek szent titokként őrizték, és istentiszteleten ünnepelték.

Az Eucharisztia ünneplése ma is a keresztény közösségek lényege: itt születik meg az Egyház, ebben éli meg mély egységét Istennel és Istenben egymással.

Rendüljön meg minden ember, reszkessen az egész világ és örömtől repessen az ég, midőn az oltáron a pap kezében megjelenik Krisztus, az élő Isten Fia.

Oh, csodálatra méltó nagyság és bámulandó méltóság!

Oh, fölséges alázatosság! Oh, alázatos fölség, hogy a világegyetem Ura, Isten és az Isten Fia annyira megalázza magát, hogy üdvösségünkért a kenyér szerény színe alá rejtetik.

Lássátok meg, testvéreim, Isten alázatosságát és öntsétek ki szíveteket előtte! Alázzátok meg magatokat, hogy felmagasztaltassatok általa.

Semmit se tartsatok tehát vissza magatokból, hogy egészen magához fogadjon benneteket az, aki egészen odaadja magát értetek.

Assisi Szent Ferenc

Az Eucharisztia ünneplése

Az Oltáriszentségben közénk jövő és velünk egyesülő Krisztust a szentmisében ünnepeljük. E szertartásnak számos neve van.

Szentmise, szent áldozat, szentmise-áldozat: Benne jelenné válik Krisztus egyetlen áldozata, amelyhez a hívek odaadásukkal maguk is csatlakoznak. A mise elnevezés a latin elbocsátó szóból származik: „Ite, missa est – Menjetek, küldetésetek van!”

Az Úr lakomája: Minden szentmise most is ugyanaz az egyetlen lakoma, amelyet Krisztus ünnepelt tanítványaival, ugyanakkor elővételezése annak a lakomának, amelyet az Úr az idők végén fog ünnepelni a megváltottakkal. Nem mi, emberek végezzük az istentiszteletet, hanem maga az Úr hív minket oda, és Ő van jelen titokzatosan.

Kenyértörés: Az első keresztények a liturgikus ünnepi étkezést „kenyértörésnek” nevezték. Az elnevezés az ősi zsidó étkezési szertartásra utal. Jézus az utolsó vacsorán így adta oda magát tanítványainak, „értünk” (Róm 8, 32). Jézust föltámadása után a kenyértörésről ismerték meg tanítványai.

Eucharisztikus gyülekezet: Az Úr lakomájának ünneplése „hálaadó”, azaz „eucharisztikus” gyülekezet, ahol az Egyház látható módon jelenik meg.

Krisztus szenvedése, halála és a föltámadása emlékezte: A szentmisében a közösség nem önmagát ünnepli, hanem újra és újra fölfedezi és megünnepli azt, hogy Krisztus szenvedése, halála és föltámadása ismét jelenné válik az Oltáriszentségben.

Szent és isteni liturgia, szent misztérium: Az eucharisztikus ünnepen a mennyei és a földi Egyház az ünneplésben egyesül, együtt imádkozunk, együtt ünnepeljük Istent.

Szent közösség: Mivel a szentmisén Krisztussal és általa egymással is egyesülünk, ezért használjuk a *communio*, közösség, szentáldozás elnevezést is.

A szentmise részei

Minden szentmise két fő részre oszlik: az *igeliturgiára* és a szorosabb értelemben vett *eucharisztikus liturgiára*.

Az *igeliturgiában* – a szentmise kezdő szertartása után – olvasmányokat hallunk az Ószövetségből és az Újszövetségből, majd fölolvassák az evangéliumot. Isten Igéjét a szentbeszéd segít megérteni, átélmélni, hogy Isten üzenetét befogadjuk és meg tudjuk élni. Isten szavára a hívők válasza hitünk megvallása, majd az egyetemes könyörgésekben bizalommal fordulunk hozzá kéréseinkkel.

Az ezt követő *eucharisztikus liturgia* részei: a kenyér és a bor – és benne önmagunk – felajánlása, átváltoztatása és kiosztása a híveknek a szentáldozásban.

Ki cselekszik a szentmisében?

Minden eucharisztikus ünneplésben maga Krisztus cselekszik.

A püspök vagy a pap őt jeleníti meg: *in persona Christi capitis* (= Krisztus a Fő személyében) áll az oltárnál, azaz nem csupán Krisztus helyett vagy megbízásából cselekszik, hanem fölszentelése alapján Krisztus mint az Egyház feje cselekszik.

Az Oltáriszentséggel érezzük, hogy az egyházhoz, Isten népéhez, Isten testéhez, Jézus Krisztushoz tartozunk. Soha nem tudjuk megérteni ennek egész értékét és gazdagságát. Kérjük akkor Őt, hogy ez a szentség továbbra is életben tartsa jelenlétét az egyházban, és közösségeinket szeretetben, szeretetközösségben alakítsa az Atya szíve szerint. Ezt tesszük egész életünkben, de igazából az elsőáldozás napján kezdjük el.

Ferenc pápa

Hogyan van jelen Krisztus az Eucharishtiában?

Krisztus az Eucharisztia szentségében titokzatos módon, de valóságosan van jelen: ma is odaadja magát értünk, és mi valóban részese-dünk belőle.

Amikor az Egyház az Eucharishtiát ünnepli, Krisztussal egyesül, Krisztus testévé lesz. A magát egészen nekünk adó Krisztus áldozatába helyezzük egész életünket: munkánkat, minden szenvedésünket, minden örömünket – mindent egyesíthetünk Krisztus áldozatával. Ha így följajánljuk magunkat, benne átalakulunk, és tápláló kenyérré válunk embertársaink számára.

Az Eucharisztia tisztelete

A kenyér és bor színében valóságosan jelenlévő Krisztust a tőlünk telhető legnagyobb alázattal és szeretettel vesszük körül és imádjuk.

A szentmise előtt egyórás szentségi böjtöt tartunk: vízen kívül nem veszünk magunkhoz ételt, italt – ezzel készítjük fel szívünket és testünket az Úrral való találkozásra.

A szentmisén megmaradó konszekrált ostyákat gondosan őrizzük a tabernákulumban, melyet az örökmécses jelez.

Az Oltáriszentségben jelenlévő Úr előtt a templomba belépve és onnét távozva térdet hajtunk, a szentmisében úrfelmutatáskor és szentségimádáskor letérdelünk.

Az Eucharisztia kiemelt ünnepe Úrnapja, amikor körmenettel teszünk hitvallást az Oltáriszentségben velünk élő Krisztusról.

A szentségimádás az Úrral imádásban eltöltött csendes, bensőséges idő.

Régi szép szokás a templom előtt elhaladva keresztet vetni – lélekben köszönteni Jézus.

Lépünk be néha a templomba, és ülünk le egy kicsit. Ne mondjunk semmit. Egyszerűen legyünk együtt Jézussal. Ő is gyakran hallgat. A hallgatása hallgatásra vár. Azok képesek egymást így megérteni, akik szeretik egymást.

Ks. Jan Twardowski

Részvétel a szentmisén

A katolikus keresztények minden vasárnap és a kiemelt ünnepeken kötelesek szentmisén részt venni – ez erősíti barátságunkat Jézussal, itt éljük meg, hogy Isten családjához, az Egyházhoz tartozunk, ez erősít meg, hogy a mindennapokban is a hitben éljünk.

Fontos, hogy a szentmisén mindvégig jelen legyünk, hogy egész emberségünkkel bekapcsolódjunk az imádságba, énekbe. Így éljük meg a közösséget Istennel és egymással.

Az Eucharisztia vétele

Az Oltáriszentséget katolikus hívek vehetik magukhoz. Szentáldozáshoz mindig tiszta szívvel és teljes odaadással (a „kegyelem állapotában”) járulunk, ezért ha szükséges, előbb a szentgyónásban tisztítjuk meg szívünket. Fontos, hogy méltó és bensőséges találkozás legyen ez az egész közösség számára.

Kétféle módon vehetjük magunkhoz az Úr Testét: kézbe áldozással, vagy a nyelvünkre téve. Mindenki maga döntheti el, melyik a kedvesebb számára, de mindenképp fontos, hogy kellő tisztelettel és figyelemmel tegyünk.

A kézbeáldozás az ősi formája az Úr Testének vételére. Már az első századokból fennmaradtak olyan iratok, amelyek leírják, hogy milyen módon és milyen lelkülettel vegyük magunkhoz az Oltáriszentséget. *Bal kezünkől bölcsőt formálva, jobb kezünkkel alátámasztva, nyitott szívünket jelképezve nyújtjuk, jól láthatóan, mellmagasságban az áldoztató felé.* Nyitott tenyerünk jelzi egész életünk odaadását és a Jézus után vágyódó szívünket. A Szentség vételekor hangos *Ámen-t* válaszolunk (*Hiszem, Úgy van*), majd *jobb kezünkkel vesszük magunkhoz az Oltáriszentséget.* A Szentséget nem vihetjük nyelvünkre, a kezünk legyen üres.

A nyelvre való áldozáskor is ügyeljünk a méltó vételre: az *Ámen-t* hangosan kimondva, majd szánkat kinyitva, nyelvünket a szükséges mértékig kinyújtva áldozunk.

Az áldozás után oldalra félrelépve, a következő áldozónak helyet engedve indulunk helyünkre. A figyelmesség az Úr Jézus és az egymás iránti szeretet jele. Ez tegye szentáldozásunkat és ünneplésünket széppé.

Az Eucharisztia ajándéka